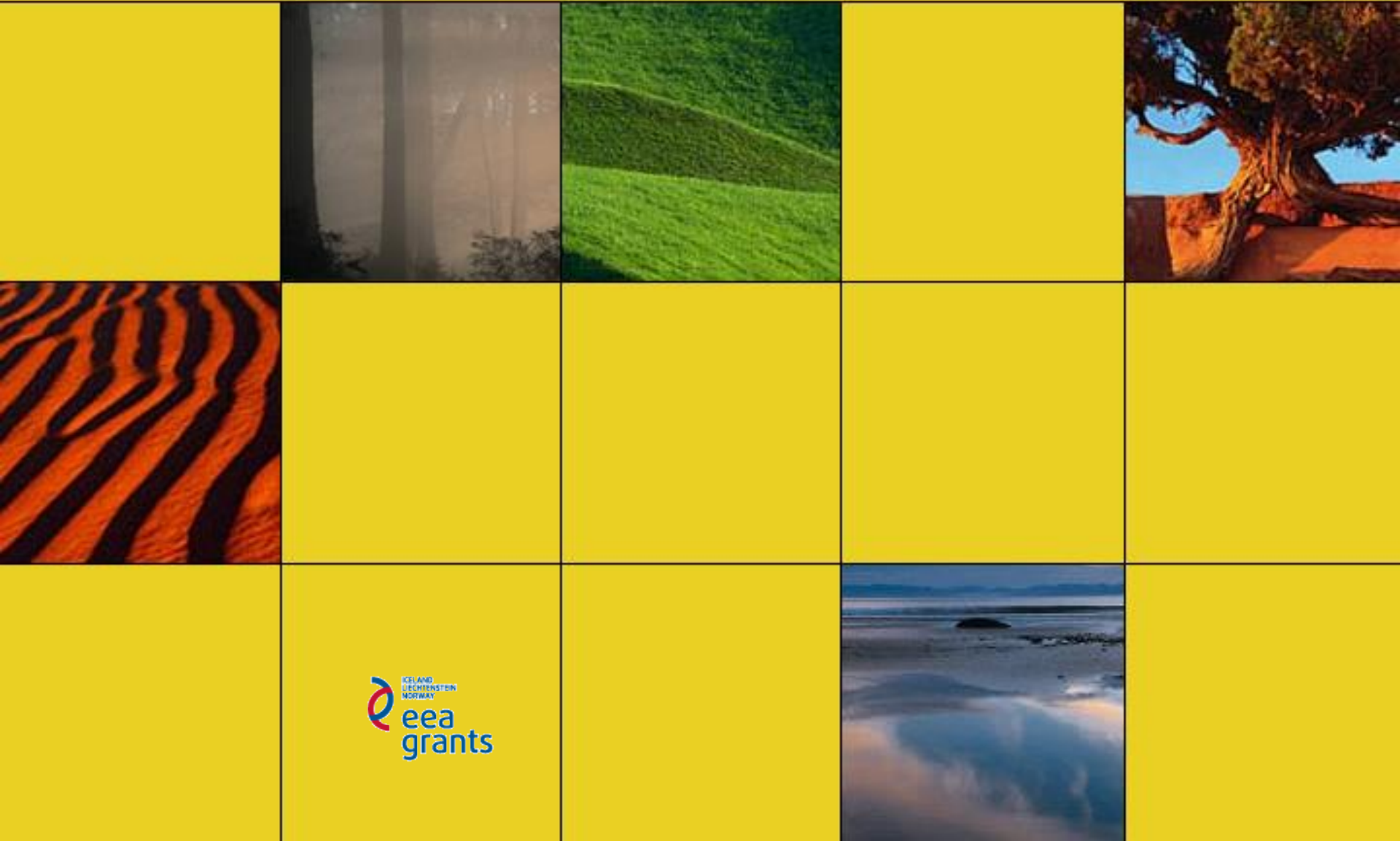

Toetatavad tegevused

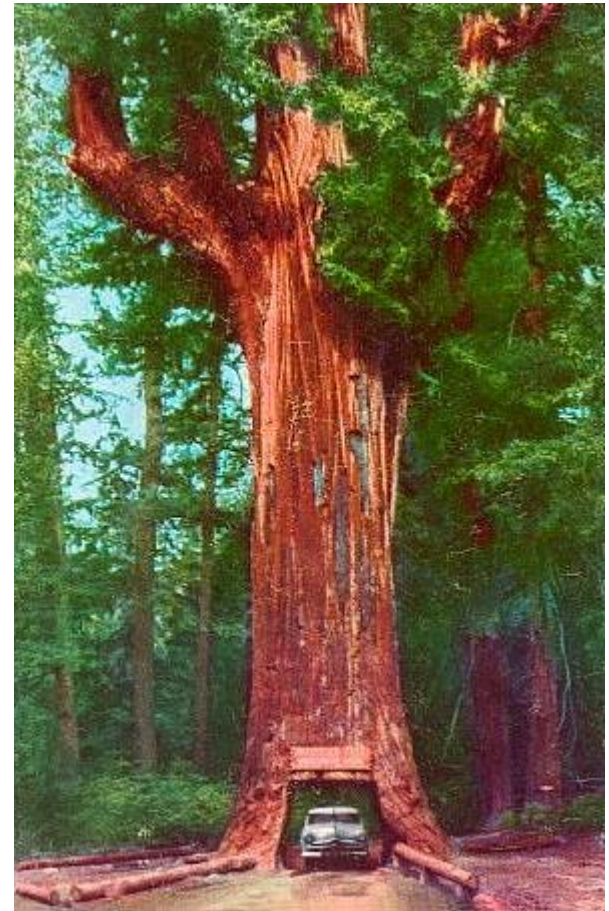
Timo Uustal, EKUK

III avatud voor

- Vaatame koos punkt punkti haaval üle toetatavad tegevused, et anda vastused küsimustele:
  - Mis on toetatavad teemad?
  - Mida on vaja teha?
  - Millest peab lähtuma?

**PUUST
JA
PUNASEKS!**

4. Toetatav tegevus

- 4.1 Arvestades programmi eesmärki, eeldatavaid tulemusi ja väljundeid antakse taotlusvoorus III toetust p 4.2 toodud teemarühmades uuringute koostamiseks, mis vastavad p 4.1.1 toodud sisule ja p 4.1.2 toodud aruandluse nõuetele:

Vastus küsimusele 1 – Mis on toetatavad teemad?

TOETATAVAD TEEMARÜHMAD

4. Toetatav tegevus

- 4.2 Iga taotleja saab esitada taotluse p 4.2.1-4.2.3 toodud ühe teemarühma kohta, kattes kõik teemarühma juures nimetatud alateemad.

4. Toetatav tegevus

- 4.2.1 Teemarühm 1

- a) Planeeringud ja maakasutus

- Rannikualad
- Teised üleujutusohuga/pinnaseriskiga alad
- Maaparandus, niisutus ja kuivendus
- Linnade planeeringud

- b) Inimtervis ja päästevõimekus

- Inimtervis
- Päästevõimekus

4. Toetatav tegevus

- 4.2.2 Teemarühm 2

- a) Looduskeskkond

- Bioloogiline mitmekesisus
- Maismaa ökosüsteemid
- Magevee ökosüsteemid ja keskkond
- Läänemeri ja merekeskkond
- Ökosüsteemide teenused

- b) Biomajandus

- Põllumajandus
- Metsandus
- Kalandus
- Ulukid ja jahindus
- Turism
- Turbatootmine

4. Toetatav tegevus

- **4.2.3 Teemarühm 3**

- a) Taristu ja ehitised

- Tehnilised tugisüsteemid (sh maanteed, sadamad, sillad, veevarustus ja kanalisatsioon ning telekommunikatsioon)

- Ehitised

- Transport

- b) Energeetika ja energiavarustus

- Energiasõltumatus, varustuskindlus ja –turvalisus

- Energiaressursid

- Energiatõhususe rakendamine

- Soojatootmine ja jahutamine

- Elektritootmine

Vastus küsimusele 2 – Mida on vaja teha?

TOETATAVAD TEGEVUSED

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1. Koostada põhjalik analüüs/uuring, mis peab lähtuma Euroopa Komisjoni suunisest „**Guidelines on developing adaptation strategies**“ Brussels, 16.4.2013, **SWD(2013) 134 final** (edaspidi Komisjoni suunis) ja alusdokumentide (punkt 4.3) põhimõtetest ning koosnema vähemalt järgmistest osadest:

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.1 Alavaldkondade defineerimine. Punktides 4.2.1-4.2.3 toodud valdkonnad liigendada Eesti jaoks olulisteks alavaldkondadeks;

NB! Välja tuua kindlasti, millise meetodi alusel alavaldkondadeks jaotumine toimub!

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.2 (Ala)valdkondlik hetkeolukorra analüüs.**

Välja tuua valdkonna (vajadusel alavaldkonna) hetkeolukorra analüüs, sealhulgas:

- a. probleemide, võimaluste ja ohtude analüüs;
- b. kirjeldus, kuidas ilmastikunähtused (nt üleujutused, ekstreemsed temperatuurid, tormid jne) on minevikus antud (ala)valdkonda mõjutanud kui selline info on olemas;
- c. ülevaade meetmetest, mis aitavad kaasa kliimamuutustega kohanemisele. Tuua välja kliimamuutuste mõjudega kohanemise meetmed (edaspidi kohanemise meede), mida juba ka rakendatakse.

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.3 Kliimamuutuste positiivsete ja negatiivsete mõjude (ala)valdkondlik hindamine.**

Tuginedes programmioperaatori poolt etteantud/eeldefineeritud tuleviku kliimastenaariumitele viia läbi (ala)valdkondlik kliimamuutuste põhjalik mõjuanalüüs (sh võimalike riskide ja haavatavuse analüüs) , arvestades ka piiriüleseid arenguid . Analüüsi tulemusena kaardistada valdkondlikud kliimamuutuste positiivsed, negatiivsed ja teadmata suunaga mõjud kuni aastani 2020, 2050 ja 2100. Samuti määrata mõju rakendumise tõenäosus (kõrge/keskmine/madal);

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.4 Teadmata suunaga mõjude adresseerimiseks sõnastada edasised uuringusuunad ja võimalikud lahendid nende paremaks määratlemiseks tulevikus;

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.5 Kliimamuutuste mõjudega kohanemise valdkonnapõhiste meetmete väljatöötamine.**

Võttes aluseks punktis 4.1.1.3 läbi viidud mõjuanalüüsi tulemused, määratleda sobilikud kohanemise meetmed negatiivsete mõjude minimiseerimiseks ja positiivsete mõjude paremaks rakendamiseks.

Ajalises määratluses täpsustatakse soovituslikud meetmed teostamiseks: 2017-2020; 2021 kuni 2050*; ja 2051 kuni 2100.

Lisaks uutele kohanemise meetmetele, tuleb arvestada ka juba olemasolevaid kohanemise meetmeid (p 4.1.1.2.c) ja lisada ka need meetmed üldisesse valdkonnapõhiste meetmete nimekirja.

*2021-2030 eraldi RE vahendite planeerimiseks (vt ka 4.1.1.11)

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.6 Kohanemise meetme selgituses kirjeldada olulisemaid tegevusi ja alategevusi, koos nende vahetute tulemustega.**
Kohanemise meetmetes tuua välja järgmine oluline informatsioon :
  - a. Kohanemise meetme eesmärk;
  - b. Ruumiline ulatus;
  - c. Sotsiaalne, majanduslik ja ökoloogiline kontekst;
  - d. Vajalikud tegevused kohanemise meetme rakendamiseks;
  - e. Vastutajad ja kaasvastutajad kohanemise meetme rakendamisel;
  - f. Vajalikud rahalised vahendid (üldmaksumusena);
  - g. Kohanemise meetme planeerimise ja rakendamise ajakava.

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.7 Kliimamuutustega kohanemise meetmete üldhinnang ja maksumuse prognoos.** Punktis 4.1.1.5 välja töötatud kohanemise meetmed hinnatakse aja, maksumuse, kasulikkuse ja vajaliku panuse kontekstides. Võimalikud kohanemise meetmed paigutatakse hierarhiasse, mis peegeldab vajalikku rakendusaega, kaasnevaid kulusid ja tulusid ning rakendamise keerukust.

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.7 (jätk)

Kohanemise meetmete hinnang ja meetmete võrdlus peab sisaldama järgnevaid aspekte:

a. Määratlust, millis(t)e riski(de) vastu meede on suunatud (s.t. iga meede võib omada mõju ühe või enama riski maandamiseks). Samuti tuleb määrata tõenäosus, kui efektiivselt meede toimib (kõrge/keskmine/madal);

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.7 (jätk)

b. Määratlust, kui palju aega kulub meetme rakendamiseks ning kui kiiresti muutuks meede efektiivseks, arvestades riski, mille maandamiseks meedet kasutatakse ja riski maandamise pakilisust;

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.7 (jätk)

c. Hinnangut otsestele ja kaudsetele meetme kaasmõjudele majanduslikus, keskkonnaalases ja sotsiaalses perspektiivis (sh. hinnangut meetme kliimamuutuste leevendamise mõjule), tuues eraldi välja ka meetme võimalikud tulud;

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.7 (jätk)

d. Tulude-kulude analüüsi, et hinnata, kas meetmest tulenev kasu (sh. näiteks ärahoitud kahjud) ületab meetme maksumuse. Seejärel tuleb meetmed järjestada nende tulu-kulu suhtarvude alusel. Kõik meetmete tulud ja kulud peaksid olema toodud kvantitatiivsel kujul, kus see on võimalik ja arukas, vastasel korral tuleb kasutada kvalitatiivseid hinnanguid;

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.7 (jätk)

e. Hinnangut, millised takistused on vajalik ületada meetme rakendamiseks (sealhulgas vajadus praeguse seadusandluse muutmiseks või uue seadusandluse kehtestamiseks, vajalik eelarve, kas kohanemise meede võetakse omaks erinevate huvigruppide poolt, kui palju lisauuringuid ja arendustegevust on meetme rakendamiseks vaja).

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.7 (jätk)

f. Detailne maksumuse prognoos, mis sisaldab meetme hinnangulist kogumaksumust ja maksumuse jaotumist aastate või teiste perioodide vahel.

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.8 Hinnang kohanemise meetmete valdkondade vahelistele ühisosadele ja koostoimetele .

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.9 Kliimamuutustega kohanemise meetmete prioritiseerimine.**

Kliimamuutustega kohanemise meetmed esitada prioriteetide järjekorras võttes aluseks nende eeldatava tulemuslikkuse .
Kohanemise meetmete prioritiseerimine võimaldab Vabariigi Valitsusel keskenduda võtmeprioriteetide elluviimisele.

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.9 (jätk)

Kohanemise meetmete prioritseerimisel (prioritseerimise analüüsis) kasutatakse muuhulgas järgmisi kriteeriumeid:

- a. Kiireloomulisus (võrreldes juba olemasolevate ohtudega);
- b. Varajane ettevalmistav tegevus vältimaks tulevikus tekkivaid kahjusid;

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.9 (jätk)
  - c. Meetme mõju ulatus (eelistada võib neid meetmeid, mis vähendavad mitmeid riske korraga);
  - d. Kulude ja tulude suhe;
  - e. Aja-tõhusus;
  - f. Töökindlus;
  - g. Paindlikkus;
  - h. Poliitiline ja kultuuriline vastuvõetavus jms.

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.10** Tuginedes kohanemise meetmete omapärale määratleda meetme rakendamise haldustase (kohalik, maakondlik, riiklik jms tase), osapooled ja vastutus ning saadud tulemus esitletakse ülevaattetabeli kujul;

4. Toetatav tegevus

- 4.1.1.11 Välja töötada kohanemise meetmete tegevused edaspidiseks riiklike- ja välisvahendite jms kasutamiseks (kuni 2020, 2021-2050*, 2051-2100);

*2021-2030 eraldi RE vahendite planeerimiseks (vt ka 4.1.1.5)

4. Toetatav tegevus

- **4.1.1.12** Määratleda, millistesse olemasolevatesse õigusaktidesse, strateegilistesse dokumentidesse või riiklikesse riskianalüüside ja hädaolukordade lahendamise plaanidesse oleks vaja täiendusi/muudatusi kohanemise meetmete rakendamiseks või milliseid uusi õigusakte, strateegilisi dokumente või riskianalüüse ja hädaolukordade lahendamise plaane oleks vaja ;

Vastus küsimusele 3 – Millest lähtuda?

LÄHTEALUSED

4. Toetatav tegevus

- 4.3 Uuring peab vastama järgmistes dokumentides toodud põhimõtetele:
  - 4.3.1 Euroopa Liidu juhend riiklike strateegiate väljatöötamiseks. 16/04/2013 - SWD (2013) 134 - „Guidelines on developing adaptation strategies“
  - 4.3.2 Kliimamuutustega kohanemine - Euroopa tegevusraamistik COM (2009) 147

4. Toetatav tegevus

- 4.3.3 Kliimamuutustega kohanemise alusmaterjalid Euroopa Komisjoni kodulehel
- 4.3.4 Lisaks eelnimetatud dokumentidele on Euroopa Komisjon loonud ja pidevalt täiendanud ka kliimamuutustega kohanemise portaali **Climate ADAPT**, kuhu koondatakse kogu vajalik informatsioon teemaga tegelemiseks.
- 4.3.5 Muu asjakohase Euroopa Komisjoni dokumentatsiooniga.

4. Toetatav tegevus

- 4.3.6 Analüüside koostamisel tuleb muuhulgas arvesse võtta olemasolevad ja valdkonnaga seonduvad Eesti riiklikud strateegiad, arengukavad, tegevuskavad nagu näiteks:
  - 4.3.6.1 Hädaolukorra seadus;
  - 4.3.6.2 Veeseadus (üleujutusohuga alad);
  - 4.3.6.3 Siseministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2013 –2016;

4. Toetatav tegevus

- 4.3.6.4 Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030;
- 4.3.6.5 Eesti metsanduse arengukava aastani 2020 ja selle rakenduskaava;
- 4.3.6.6 Looduskaitse arengukava aastani 2020;
- 4.3.6.7 Keskkonnaministeeriumi arengukava 2013-2016;

4. Toetatav tegevus

- 4.3.6.8 Põllumajandussektoris kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise tegevuskava;
- 4.3.6.9 Rahvastiku tervise arengukava 2009-2020;
- 4.3.6.10 Eesti Maaelu arengukava 2014-2020;
- 4.3.6.11 Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika alused 2010.

4. Toetatav tegevus

- **4.3.7** Analüüside koostamise tuleb arvesse võtta ka olemasolevad sotsiaal-majanduslikud analüüsid, riskianalüüsid, riskianalüüside tegevuskavad jm asjakohased ülevaated.

4. Toetatav tegevus

- 4.4 Punktis 4.1.1 toodud uuringu koostamist võivad toetada:
  - 4.4.1 koolituste, seminaride korraldamine ja nendel osalemine;
  - 4.4.2 koostöö arendamine sh. töötubade korraldamine erinevate huvigruppide vahel;
  - 4.4.3 avalikustamisplaanis toodud tegevuste elluviimine;
  - 4.4.4 õppereiside korraldamine.

Kas tekkis täiendavaid küsimusi? 4, 5, 6 ...

**ÕIGE HETK ON NÜÜD JA
PRAEGU MÄRKU ANDA!**

Timo Uustal | timo.uustal@klab.ee | (+372) 5885 9888

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!